

Załącznik
do Uchwały Nr 69/2023
Zarządu
Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu
z dnia 21 czerwca 2023 r.

Załącznik
do Uchwały Nr 19/VI/2023
Rady Nadzorczej
Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu
z dnia 27.06.2023r.

Informacja
Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu
podlegająca ujawnieniom
na dzień 31.12.2022r.

Tarnobrzeg, czerwiec 2023r.

Spis treści

- I. Wprowadzenie
- II. Informacje ogólne
- III. Najważniejsze wskaźniki – art.447 Rozporządzenia CRR
- IV. Ryzyko operacyjne – Rekomendacja M KNF
- V. Ryzyko płynności – Rekomendacja P KNF
 - 1. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem płynności
 - 2. Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania działalności oraz dywersyfikacji źródeł finansowania
 - 3. Zarządzanie ryzykiem płynności
 - 4. Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia i Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS
 - 5. Rozmiar i skład nadwyżki płynności
 - 6. Podstawowe wskaźniki określające pozycję płynnościową
 - 7. Polityka utrzymania rezerwy płynności
 - 8. Techniki ograniczania ryzyka płynności
 - 9. Testy warunków skrajnych i plany awaryjne
 - 10. Ryzyko płynności rynku proces zarządzania płynnością płatniczą
 - 11. Częstotliwość i rodzaj wewnętrznej sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności
- VI. Ujawnienie informacji na podstawie Rekomendacji Z KNF
 - 1. Zarządzanie konfliktami interesów
 - 2. Maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym
- VII. Opis systemu kontroli wewnętrznej
 - 1. Struktura organizacyjna systemu kontroli wewnętrznej
 - 2. Cele systemu kontroli wewnętrznej
 - 3. Stosowane mechanizmy kontrolne
 - 4. Raportowanie
 - 5. Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej
- VIII. Informacje o spełnieniu przez Członków Zarządu i Rady Nadzorczej Banku wymogów określonych w art. 22aa Ustawy Prawo bankowe
- IX. Informacje Banku określone w art. 111a ustawy Prawo bankowe
 - 1. Informacje o jego działalności w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej
 - 2. Informacje o stopie zwrotu z aktywów obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej
 - 3. Informację o zawarciu umowy, o której mowa w art. 141t ust. 1, stronach umowy, jej przedmiocie oraz kosztach, o ile działa w jednym z holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1 pkt 1, albo o braku takiej umowy
 - 4. Informacje o otrzymanym finansowym wsparciu pochodzącym ze środków publicznych
- X. Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu

I. Wprowadzenie

„Informacja Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu podlegająca ujawnieniom na dzień 31.12.2022r.”, zwanej dalej „Informacją”, została przygotowana zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zwanym dalej „Rozporządzeniem CRR” oraz Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/876 z dnia 20 maja 2019r. zmieniającym Rozporządzenie CRR, z uwzględnieniem aktów wykonawczych do Rozporządzenia CRR, Rekomendacji wydanych przez Komisję Nadzoru Finansowego, zwana dalej „KNF”, a także Ustawy Prawo bankowe.

II. Informacje ogólne

Bank prowadzi działalność pod nazwą Bank Spółdzielczy w Tarnobrzegu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Siedziba Banku mieści się w Tarnobrzegu przy ul. Sokolej 12. Bank działa w oparciu o Statut uchwalony przez Zebranie Przedstawicieli wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie XII Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000023434. Bankowi nadano numer statystyczny REGON 000507644, numer identyfikacji podatkowej (NIP) 867-000-32-17 oraz kod LEI Banku 259400JOOBZ4GCU6V342.

Bank Spółdzielczy w Tarnobrzegu jest spółdzielnią, której przedmiotem działalności jest prowadzenie działalności bankowej na rzecz osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie posiadających osobowości prawnej, prowadzącą operacje w złotych jak i w walutach obcych poprzez sieć jednostek organizacyjnych.

Bank w swojej strukturze organizacyjnej posiada 9 niesamodzielnie finansujących się Oddziałów w:

- Tarnobrzegu
- Gorzycach
- Lipniku
- Łoniowie
- Nisku
- Bidzinach
- Baranowie Sandomierskim
- Nowej Dębie
- Rudniku nad Sanem

4 Filie w:

- Tarnobrzegu
- Wojciechowicach
- Jarocinie
- Pyszniczy

Działalność operacyjna prowadzona jest również za pośrednictwem elektronicznych kanałów dostępu.

Bank Spółdzielczy w Tarnobrzegu zrzeszony jest z Bankiem Polskiej Spółdzielczości S.A z siedzibą w Warszawie przy ul. Grzybowskiej 81.

Bank Spółdzielczy w Tarnobrzegu jest uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Bank nie odstąpił od ujawnienia jakichkolwiek informacji, które uznałby za nieistotne, zastrzeżone lub poufne.

Informacja została sporządzona na dzień 31.12.2022r.

Informacje, które nie są objęte badaniem sprawozdania finansowego przez biegłych rewidentów, zweryfikowane zostały przez właściwe komórki organizacyjne Centrali Banku.

Dane liczbowe zaprezentowane w niniejszym dokumencie wykazywane są w tysiącach złotych.

III. Najważniejsze wskaźniki – art. 447 Rozporządzenia CRR

Bank, będąc małą i niezłożoną instytucją nienotowaną, ujawnia informacje obejmujące najważniejsze wskaźniki, zgodnie z art. 447 Rozporządzenia CRR:

		a	b	c	d	e
		31.12.2022	T-1	T-2	T-3	T-4
	Dostępne fundusze własne (kwoty)					
1	Kapitał podstawowy Tier I (tys. zł)	45 993	46 014	46 031	42 915	42 919
2	Kapitał Tier I (tys. zł)	45 993	46 014	46 031	42 915	42 919
3	Łączny kapitał (tys. zł)	45 993	46 014	46 031	42 915	42 919
	Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem					
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (tys. zł)	293 702	290 911	256 242	222 213	216 756
	Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)					
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	15,73	15,82	17,96	19,31	19,80
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	15,73	15,82	17,96	19,31	19,80
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	15,73	15,82	17,96	19,31	19,80
	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)					
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	-	-	-	-	-
EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-	-	-	-
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	-	-	-	-	-

EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,0000	8,0000	8,0000	8,0000	8,0000
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)						
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,5000	2,5000	2,5000	2,5000	2,5000
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-	-	-	-	-
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-	-	-	-	-
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	-	-	-	-	-
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-	-	-	-
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-	-	-	-
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,5000	2,5000	2,5000	2,5000	2,5000
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,5000	10,5000	10,5000	10,5000	10,5000
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	7,66	7,82	9,96	11,31	11,80
Wskaźnik dźwigni						
13	Miara ekspozycji całkowitej	686 004	655 366	609 137	592 190	648 170
14	Wskaźnik dźwigni (%)	6,70	7,02	7,56	7,25	6,62
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)						
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	-	-	-	-	-
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-	-	-	-
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,0000	3,0000	3,0000	3,0000	3,0000
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)						
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-	-	-	-	-
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,0000	3,0000	3,0000	3,0000	3,0000
Wskaźnik pokrycia wpływów netto*						
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	233 090	186 367	148 186	168 718	189 568

EU-16a	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	90 861	85 317	76 819	75 831	86 872
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	10 373	11 762	11 693	9 902	17 474
16	Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	80 488	73 556	65 126	65 929	69 398
17	Wskaźnik pokrycia wpływów netto (%)	289,60	253,37	227,54	255,91	273,16
Wskaźnik stabilnego finansowania netto*						
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	534 406	507 168	479 624	467 115	511 421
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	349 915	351 608	343 074	321 940	339 173
20	Wskaźnik stabilnego finansowania netto (%)	152,72	144,24	139,80	145,09	150,78

* Bank jako uczestnik systemu ochrony instytucjonalnej jest zwolniony z indywidualnego spełniania wymogu pokrycia płynności

IV. Ryzyko operacyjne – Rekomendacja M KNF

Bank ujawnia informacje na temat ryzyka operacyjnego, zgodnie z rekomendacją 17 Rekomendacji M. W 2022r. w Banku zostały ujawnione zdarzenia ryzyka operacyjnego, które obejmowały straty operacyjne, zaprezentowane w poniższej tabeli:

Kategoria zarejestrowanych zdarzeń	Straty brutto*	Straty netto**
1. Oszustwo wewnętrzne	0	0
2. Oszustwo zewnętrzne	24	0
3. Praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	229	0
4. Klienci, produkty i praktyka biznesowa	0	0
5. Uszkodzenia aktywów	0	0
6. Zakłócenia działalności i błędy systemów	3	0
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	40	0
RAZEM	296	0

*Straty brutto według stanu na 31.12.2022 r. obejmują straty potencjalne (np. rezerwy, odpisy, koszty), jak i straty, które nie zostały jeszcze zrealizowane, nie uwzględniają z kolei odzysków bezpośrednich ani odzysków z tytułu mechanizmów transferu ryzyka.

**Straty netto według stanu na 31.12.2022 r. obejmują straty potencjalne (np. rezerwy, odpisy, koszty) po uwzględnieniu odzysków bezpośrednich oraz odzysków z tytułu mechanizmów transferu ryzyka.

Na przestrzeni 2022r. na podstawie informacji zarejestrowanych w rejestrze zdarzeń ryzyka operacyjnego w Banku, stwierdzono wystąpienie potencjalnych strat operacyjnych brutto na

łącną kwotę 296 tys. zł. Kwota potencjalnych strat brutto uwzględnia straty powstałe z tytułu zdarzeń operacyjnych, których skutki finansowe w krótkim czasie (zwykle pomiędzy okresami sprawozdawczymi) zostają w pełni odwrócone i przez to nie są odzwierciedlane w rachunku wyników (np. niedobory kasowe, błędy księgowe). Strata netto wyniosła 0 tys. zł.

W 2022r. Bank nie odnotował istotniejszych zdarzeń operacyjnych.

W celu ograniczania strat z tytułu ryzyka operacyjnego Bank podejmuje szereg działań zarządczych, zarówno o charakterze doraźnym, jak i systemowym.

Działania o charakterze doraźnym obejmują bezpośrednie reagowanie na zidentyfikowane zagrożenia, niwelowanie nieprawidłowości o charakterze odwracalnym i odzyskiwanie środków utraconych w wyniku zdarzeń operacyjnych.

Działania o charakterze systemowym obejmują stosowanie zabezpieczeń systemów, wprowadzanie/udokonalanie systemów autoryzacji transakcji płatniczych, doskonalenie procesów operacyjnych, szkolenia, doskonalenie mechanizmów kontroli wewnętrznej.

V. Ryzyko płynności – Rekomendacja P KNF

Zgodnie z rekomendacją 18 Rekomendacji P KNF Bank ujawnia informacje, które umożliwiają uczestnikom rynku rzetelną ocenę systemu zarządzania ryzykiem płynności oraz jego pozycji płynności.

Ryzyko płynności jest definiowane jako zagrożenie utraty zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat. W ramach ryzyka płynności Bank identyfikuje ryzyko finansowania, rozumiane jako niedostatek stabilnych źródeł finansowania w perspektywie średnio i długoterminowej, skutkujące rzeczywistym i potencjalnym ryzykiem niewywiązania się przez Bank ze zobowiązań finansowych, w momencie ich wymagalności w perspektywie średnio i długoterminowej, bądź w całości, bądź związanych z koniecznością poniesienia nieakceptowalnych kosztów finansowania.

1. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem płynności

W procesie zarządzania ryzykiem płynności w Banku uwzględniono zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną i kompetencje wynikające z Regulaminu Organizacyjnego i innych regulacji wewnętrznych Banku.

W systemie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

- Rada Nadzorcza, która sprawuje nadzór nad:
 - zgodnością polityki Banku w zakresie ryzyka płynności, ze strategią i planem finansowym Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność procesu,
 - wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem płynności oraz ocenia adekwatność i skuteczność tego procesu;
- Zarząd Banku nadzoruje zarządzanie ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie oraz:

- odpowiada za zorganizowanie:
 - ✓ skutecznego procesu zarządzania ryzykiem płynności poprzez wskazanie osób i jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z ryzykiem płynności oraz narzędzi do pomiaru i monitorowania płynności Banku,
 - ✓ wdrożenia strategii zarządzania ryzykiem płynności;
- zatwierdza:
 - ✓ procedury i limity ograniczające ryzyko płynności w ramach akceptowalnego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka płynności Banku,
 - ✓ plany awaryjne utrzymania płynności finansowej w Banku;
- podejmuje decyzje w zakresie:
 - ✓ limitów utrzymywanego poziomu gotówki w kasach,
 - ✓ limitów maksymalnego zaangażowania w stosunku do innych banków;
- Prezes Zarządu nadzoruje zarządzanie ryzykiem płynności oraz odpowiada za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie zarządzania ryzykiem płynności;
- Komitet Zarządzania Ryzykami - poziom drugi (druga linia obrony):
 - opiniuje:
 - ✓ projekty strategii i polityki zarządzania ryzykiem płynności,
 - ✓ procedury pomiaru, raportowania, limitowania i kontroli ryzyka płynności,
 - ✓ propozycje limitów ograniczających ryzyko płynności,
 - sporządza informacje zawierające ocenę ryzyka płynności wraz ze stosownymi wnioskami dla Prezesa Zarządu, Zarządu i Rady Nadzorczej;
- Centrum Rozliczeniowe - poziom pierwszy (pierwsza linia obrony):
 - organizuje obrót bonami skarbowymi i pieniężnymi,
 - zaciąga kredyt techniczny, lokatę płynnościową,
 - składa depozyty oraz lokaty w Banku Zrzeszającym na zasadach międzybankowego rynku pieniężnego,
 - obsługuje i monitoruje rachunki NOSTRO i LORO,
 - dokonuje rozliczeń transakcji zawieranych przez Bank;
- Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz - poziom drugi (druga linia obrony):
 - analizuje i monitoruje strukturę bilansu Banku w aspekcie ponoszonego ryzyka płynności oraz kontroluje przestrzeganie przyjętych w tym zakresie norm ostrożnościowych,

- monitoruje płynność złotową i walutową Banku w ramach obowiązujących limitów,
 - dla celów operacyjnych analizuje bieżącą sytuację na krajowych rynkach walutowo-pieniężnych,
 - opracowuje/aktualizuje plan awaryjny utrzymania płynności finansowej Banku,
 - sporządza informacje na temat ryzyka płynności Banku dla Komitetu Zarządzania Ryzykami;
- Stanowisko ds. zgodności - poziom drugi (druga linia obrony), opiniuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem płynności zakresie ich zgodności z przepisami zewnętrznymi i wewnętrznymi;
 - Stanowisko produktów bankowych i marketingu - poziom pierwszy (pierwsza linia obrony):
 - opracowuje, modyfikuje i monitoruje funkcjonowanie produktów bankowych,
 - uwzględnia w polityce handlowej działania mające na celu zapewnienie stabilnych źródeł finansowania zgodnie z planowanym rozwojem działalności Banku;
 - Audyt Wewnętrzny SSOZ BPS - poziom trzeci (trzecia linia obrony), bada i ocenia, w sposób niezależny i obiektywny skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności w działalności Banku.

2. Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania działalności oraz dywersyfikacji źródeł finansowania

Głównym źródłem finansowania działalności są depozyty pozyskane od podmiotów niefinansowych (ich łączna kwota stanowi 82% depozytów ogółem) oraz instytucji rządowych i samorządowych. Bank posiada długoterminowy plan pozyskiwania i utrzymywania środków uznanych za stabilne źródło finansowania, w którym określa planowaną strukturę pozyskiwanych depozytów. Nadwyżki zgromadzonych środków, których Bank nie wykorzysta na działalność kredytową lub nie przeznaczy na zakup innych aktywów, gromadzone są w Banku Zrzeszającym. Dążenia Banku skierowane są na podnoszenie stabilności depozytów zgromadzonych w Banku, głównie poprzez pozyskiwanie środków od gospodarstw domowych po akceptowalnej cenie oraz poprzez wydłużenie terminów wymagalności. Ponadto analizowana jest koncentracja depozytów Banku, ze szczególnym uwzględnieniem dużych deponentów, których środki przekraczają określony procent bazy depozytowej. Bank wprowadził ograniczenia w postaci limitu koncentracji depozytów pozyskanych od dużych deponentów w bazie depozytowej, w celu dywersyfikacji źródeł finansowania. W ramach analizy ryzyka płynności zwraca się uwagę na depozyty pozyskane od osób wewnętrznych. Bank raz w miesiącu dokonuje analizy struktury, trendów i źródeł finansowania działalności Banku i posługuje się w tym celu między innymi analizą wskaźnikową.

3. Zarządzaniem ryzykiem płynności

Przez zarządzanie ryzykiem płynności rozumie się proces kształtowania struktury ilościowej (zróżnicowanie składników zarówno pasywów, jak i aktywów), w celu zapewnienia płynności finansowej Banku, przy jednoczesnym osiągnięciu optymalnego wyniku finansowego.

Polityka zarządzania ryzykiem płynności ma całościowy i skonsolidowany charakter:

- całościowy charakter zarządzania oznacza uwzględnienie wszystkich istotnych dla Banku rodzajów ryzyka i zależności między nimi;
- skonsolidowane zarządzanie ryzykiem płynności oznacza objęcie procesem zarządzania wszystkich jednostek Banku.

Stopień scentralizowania zarządzania płynnością jest wysoki. Zadania związane z zarządzaniem ryzykiem płynności wykonywane są przez komórki organizacyjne Centrali. Czynności związane z zarządzaniem gotówką w kasach wykonywane są przez Oddziały Banku, ale kształt zasad wyznacza Centrala Banku.

Celem strategicznym Banku w zarządzaniu płynnością jest pełne zabezpieczenie jego płynności, minimalizacja ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości oraz optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Realizacja strategii zarządzania płynnością następuje poprzez równoczesne zarządzanie aktywami i pasywami oraz pozycjami pozabilansowymi Banku.

Zapewnienie Bankowi poziomu płynności, niezbędnego do wykonania przyjętych zobowiązań, wymaga następujących działań:

- śledzenie i analiza zmian przepisów prawnych, które mogą oddziaływać na zarządzanie płynnością,
- uwzględnienie przyjętych w Strategii Banku działań w zakresie polityki depozytowej, kredytowej i inwestycyjnej,
- ocena sezonowości zmian w poziomie zobowiązań i należności Banku,
- określenie pożądanej i efektywnej struktury pasywów i aktywów,
- ocena kosztu utrzymania płynności na bezpiecznym poziomie,
- stworzenie warunków niezbędnych do realizacji działań awaryjnych w przypadku zagrożenia utraty płynności.

Ze względu na aktualną niewielką skalę działalności walutowej, Bank nie będzie wykonywał operacji w walutach obcych niewymienialnych oraz będzie dążył do pełnego zrównoważenia niedopasowania aktywów i pasywów w walutach wymienialnych.

4. Zasady funkcjonowania w ramach Zrzeszenia i Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS

Jak wspomniano na początku informacji, Bank funkcjonuje w ramach Spółdzielczego Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS i należy do Zrzeszenia Banku BPS S.A. Bank Zrzeszający, zrzeszone Banki Spółdzielcze oraz SSOZ BPS obowiązują określone relacje płynnościowe:

Bank zarządza płynnością bieżącą i krótkoterminową między innymi poprzez zarządzanie stanem gotówki w kasach i skarbcach Banku oraz zarządzanie stanem środków na rachunkach Banku w walucie polskiej i w walucie wymienialnej.

Bank Zrzeszający zarządza płynnością poprzez realizację m.in. następujących zadań:

- prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych;
- prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych;
- gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych – depozyty
- udzielanie lokat i kredytów dla Banków Spółdzielczych zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego;
- pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych;
- wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR, NSFR).

Spółdzielczy System Ochrony Zrzeszenia BPS realizuje m.in. następujące zadania:

- udzielanie pomocy płynnościowej Bankom Spółdzielczym, które przystąpiły do Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS;
- wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS (m.in. poprzez aktualizację kwoty Depozytu Obowiązkowego);
- ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS;
- monitorowanie poziomu płynności Uczestników Systemu na zasadzie indywidualnej i zagregowanej.

Dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach Zrzeszenia na dzień 31.12.2022r.:

- Depozyt Obowiązkowy w wysokości 37 126 tys. zł.;
- Fundusz Pomocowy w wysokości 6 tys. zł.;
- Limit lokacyjny w wysokości 18 563 tys. zł.;
- Limit debetowy w wysokości 7 425 tys. zł.

5. Rozmiar i skład nadwyżki płynności

Nadwyżka płynności to suma pozycji bilansowych zaliczanych do aktywów płynnych. W celu utrzymania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostowania zapotrzebowania na środki płynne w sytuacjach kryzysowych, Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone na poziomie równym lub wyższym od wymaganego bufora płynności, który wyznaczany jest w oparciu o awaryjne przepływy pieniężne sporządzone dla sytuacji zrealizowania się scenariuszy skrajnych zakładających nagły wpływ depozytów z Banku w okresie do 30 dni.

Poniższa tabela przedstawia nadwyżkę płynności Banku według stanu na 31.12.2022r.

	do 7 dni	do 30 dni
Poziom bufora płynności	147 813	151 587
Aktywa nieobciążone zabezpieczające bufor płynności	321 507	321 507
Nadwyżka/niedobór aktywów nieobciążonych	173 694	169 920

Pozycje aktywów płynnych dotyczące nadwyżki płynności według stanu na 31.12.2022r. przedstawiono na poniżej:

- środki w kasie – 2,59%
- środki na rachunkach bieżących w Banku Zrzeszającym – 5,80%
- lokaty w Banku Zrzeszającym – 11,69%
- bony pieniężne NBP – 34,19%
- obligacje i inne papiery wartościowe gwarantowane przez Skarb Państwa – 23,49%
- pozostałe papiery wartościowe – 22,24%.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania. Bank zakłada możliwość pozyskania dodatkowych źródeł finansowania z Banku Zrzeszającego lub Spółdzielczego Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

6. Podstawowe wskaźniki określające pozycję płynnościową

Wielkość wiążących Bank norm dopuszczalnego ryzyka w zakresie płynności określona jest m.in. w postaci wskaźnika LCR i NSFR. Na mocy Decyzji Komisji Nadzoru Finansowego, wydanych na podstawie art. 8 ust. 2 w związku z ust. 4 oraz ust. 6 Rozporządzenia CRR, Bank jako Uczestnik Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS otrzymał zezwolenie na odstępstwo od stosowania wymogów dotyczących płynności na zasadzie indywidualnej w zakresie stosowania przepisów Rozporządzenia CRR dotyczących LCR oraz NSFR. Jednocześnie Bank BPS S.A., jako Bank Zrzeszający, został upoważniony do stosowania wymogów w zakresie LCR i NSFR na podstawie skonsolidowanej sytuacji wszystkich banków będących Uczestnikami Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

W poniższej tabeli przedstawiono informację o poziomie wiążących miar płynności LCR i NSFR na bazie skonsolidowanej sytuacji wszystkich Uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

Miara – sytuacja skonsolidowana	31.12.2022r.	
	Obowiązujący limit	Wartość
LCR - zagregowany	100%	290 %
NSFR - zagregowany	100%	176 %

Na potrzeby wewnętrznego zarządzania ryzykiem płynności zostały określone wewnętrzne limity w odniesieniu do miar LCR i NSFR.

W poniższej tabeli przedstawiono informację o poziomie wiążących wewnętrznych miar płynności LCR i NSFR na bazie indywidualnej.

Miara – limity wewnętrzne	31.12.2022r.	
	Obowiązujący limit	Wartość
LCR - indywidualny	100%	289,60%
NSFR - indywidualny	100%	152,72%

Podstawową metodą służącą do pomiaru struktury bilansu Banku z punktu widzenia stopnia dopasowania terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych jest zestawienie terminów płatności, czyli luka płynności. Bank dokonuje urealnienia pierwotnego zestawienia terminów płatności, w celu odzwierciedlenia specyfiki danych aktywów bądź pasywów, która obserwowana jest np. podstawie danych historycznych. Dąży się do takiej struktury bilansu, aby w horyzoncie krótko i średnioterminowych występowała nadwyżka aktywów do pokrycia zobowiązań, natomiast w zakresie płynności długoterminowej, aby aktywa były finansowane przez wystarczającą ilość pasywów.

Wielkość luki płynności oraz skumulowanej luki płynności dla pierwszych przedziałów na koniec 2022r. były następujące:

2021 rok	do 1 m-ca	>1 m-c <= 3 m-ce	>3 m-ce <= 6 m-cy
luka płynności	- 37	- 14 453	3 484
skumulowana luka płynności	225 161	210 709	215 193

Z danych zawartych w tabeli wynika, że Bank posiadał nadwyżkę skumulowanych aktywów ponad skumulowane pasywa, co oznacza że w analizowanych przedziałach wystąpiła nadwyżka płynności. Bank zapewniał pokrycie zobowiązań aktywami.

7. Polityka utrzymania rezerwy płynności

Utrzymana przez Bank rezerwa płynności dostosowana jest do spełnienia określonych wymogów. Bank określa cele strategiczne w zakresie zarządzania tym ryzykiem, i tak celem jest:

- zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
- zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich wymagalności, oraz zapewniający wypełnienie nadzorczych miar płynności,
- optymalizację realizowanego dochodu przy równoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa płynności,
- zapobieganie sytuacjom kryzysowym (zachwianiu płynności).

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- utrzymanie dotychczasowej struktury depozytów przyjętych od klientów Banku, gdzie głównym źródłem finansowania aktywów są depozyty podmiotów niefinansowych, ludności i budżetu;
- wydłużenie średniego terminu wymagalności przyjmowanych depozytów, tak aby Bank mógł otwierać, po stronie aktywnej, pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- realizowanie strategii finansowania;
- utrzymanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR);
- identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego zagrożenia postępowania według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

8. Techniki ograniczania ryzyka płynności

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- kształtowanie struktury aktywów i pasywów (zapadalności/wymagalności) winno odbywać się w taki sposób, aby dopasować ją do potrzeb wynikających z cyklu działalności Banku;
- utrzymywanie odpowiednich zasobów aktywów płynnych dla zapewnienia nieprzewidzianego zapotrzebowania na środki, na poziomie uzależnionym od stabilności depozytów oraz prawdopodobieństwa szybkiego wzrostu portfela kredytowego;
- wykorzystywanie rezerwy obowiązkowej do bieżących rozliczeń pieniężnych (Zarządzenie Prezesa NBP w sprawie zasad i trybu naliczania i utrzymywania rezerwy obowiązkowej), utrzymywanie średniego stanu rezerwy na zadeklarowanym poziomie;
- ograniczanie koncentracji wierzytelności, zaangażowań wobec udziałowców i grup powiązanych kapitałowo i organizacyjnie oraz innych nadmiernych zaangażowań;
- wyodrębnienie stabilnych źródeł finansowania i podejmowanie działań w celu ich

powiększenia;

- utrzymywanie zróżnicowanej bazy depozytowej, zarówno w kategoriach terminowości, jak i podmiotowości klientów (ograniczanie uzależnienia od poszczególnych źródeł finansowania);
- pozyskiwanie środków na rynkach finansowych innymi dostępnymi metodami;
- trafne prognozy krótko-, średnio- i długoterminowe dotyczące przepływów pieniężnych;
- wypracowywanie technik szybkiego reagowania na działanie czynników zewnętrznych;
- kształtowanie właściwych relacji z klientami – zarówno kredytobiorcami, jak i deponentami – w celu zmniejszenia niepewności co do ewentualnych zachowań w momencie powstania sytuacji kryzysowej;
- uczestnictwo w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową.

9. Testy warunków skrajnych i plany awaryjne

Bank przeprowadza następujące testy warunków skrajnych z częstotliwością miesięczną:

- Test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych .
- Test warunków skrajnych obrazujący wystąpienie nadwyżki lub niedoboru środków w przypadku spadku depozytów ogółem o 20%.
- Test warunków skrajnych obrazujący maksymalny okres obsługi klientów w przypadku różnej dynamiki wpływów środków.
- Odwrócony test warunków skrajnych polegający na testowaniu przestrzegania przez Bank miar nadzorczych.
- Odwrócony test warunków skrajnych obrazujący stopień zabezpieczenia zobowiązań.
- Test warunków skrajnych polegający na uwzględnieniu pogorszenia się jakości portfela kredytowego.

Zakres przeprowadzania testów warunków skrajnych w Banku jest współmierny do charakteru, rozmiaru i skali działalności banku, złożoności modelu biznesowego oraz profilu ryzyka. Testy warunków skrajnych (ich założenia i scenariusze) podlegają przeglądowi co najmniej raz w roku, a w przypadku istotnej zmiany warunków rynkowych, lub skali prowadzonej działalności częściej.

Testy warunków skrajnych badających wpływ zmiany zarówno czynników wewnętrznych, jak i systemowych (oddzielnie, jak i łącznie) na możliwość utrzymania płynności przez Bank, sporządza się według poniższych zasad:

- Projektowania testów warunków skrajnych:

- projektowanie testu warunków skrajnych polega na określeniu głównych cech jakie ma spełniać,
 - w procesie projektowania testów warunków skrajnych uwzględnia się możliwe interakcje pomiędzy rodzajami ryzyk,
- Ustalania założeń testów warunków skrajnych:
- ustalenie założeń testu polega na określeniu konserwatywnych i rygorystycznych założeń, które mimo tego, że nie wystąpiły nigdy w Banku mogą mieć miejsce,
 - przy ustalaniu założeń winno się kierować tym, aby rzetelnie przedstawiały możliwe się pojawić zagrożenia bez względu na bieżącą sytuację płynnościową Banku,
- Ustalania zakresu testów warunków skrajnych, tj. określenie wykazu testów, oraz zakresu ich sporządzania obrazujących sytuacje skrajne dla wielu aspektów mogących mieć wpływ na sytuację płynnościową Banku,
- Wykorzystywania rezultatów testów warunków skrajnych:
- wyniki testów warunków skrajnych zostały szczegółowo omówione i przeanalizowane przez komórkę monitoringu ryzyka płynności, Komitet Zarządzania Ryzykami, Zarząd Banku o ich rezultatach została informowana Rada Nadzorcza,
 - rezultaty testów warunków skrajnych brane są pod uwagę przy ustalaniu i weryfikacji tzw. apetytu na ryzyko poprzez odpowiednie kształtowanie limitów ostrożnościowych ustalonych w Banku,
 - wnikliwie zostały analizowane przyczyny niespełniania przez Bank założeń ustalonych w testach,
 - wyniki testów warunków skrajnych zostały wykorzystywane w procesie zarządzania ryzykiem, a w szczególności w ramach awaryjnych planów płynności oraz w procesie planowania strategicznego banku.
- Dokonywania przeglądów testów warunków skrajnych:
- przegląd i aktualizacja zarówno cech testu jak i jego założeń dokonywane są przynajmniej raz w roku i obejmuje przegląd trafności założeń, wyników testów pod kątem przestrzegania przyjętych limitów – założeń minimalnych,
 - szczególnie ważne jest dokonywanie analizy przekroczeń założeń minimalnych testów. Należy wówczas poddać ocenie trafność i rygorystyczność przyjętych założeń,
 - przegląd ma również na celu dostosowanie założeń testów warunków skrajnych do zmian warunków zachodzących zarówno wewnątrz Banku (znaczną zmianą skali prowadzonej działalności i skali ryzyka), jak i zewnętrznym.

Bank posiada plan awaryjny utrzymania płynności, który określa strategię i tryb postępowania w przypadku niedoborów płynności w sytuacjach awaryjnych opisanych scenariuszami warunków skrajnych, a także pozwala na uzyskanie zdolności do kompensacji niedoborów w dłuższym horyzoncie czasowym.

Plany awaryjne są zintegrowane z ciągłym procesem analizy ryzyka płynności w Banku, założeniami oraz rezultatami testów warunków skrajnych. Podlegają przeglądowi i aktualizacji co najmniej raz w roku, a w przypadku zmian warunków rynkowych lub skali prowadzonej działalności z większą częstotliwością.

10. Ryzyko płynności rynku (produktu) a proces zarządzania płynnością płatniczą

Ryzyko płynności rynku to zagrożenie poniesienia strat finansowych w związku z utratą możliwości zamiany określonych produktów na gotówkę w wymaganym czasie. Bank inwestuje nadwyżki środków w instrumenty finansowe dostępne na rynku, które mogą generować takie ryzyko. W celu ograniczenia ryzyka związanego z tymi aktywami Bank wprowadził limity oraz zakłada, że rodzaj i wielkość inwestycji Banku nie może naruszać bezpieczeństwa płynności, nadzorczych miar płynności, wewnętrznego wskaźnika LCR a także minimalnego poziomu współczynników kapitałowych. Przed dokonaniem transakcji wykonywana jest analiza ryzyka związanego z tą transakcją, a także w trakcie posiadania instrumentów ryzyko jest na bieżąco monitorowane.

11. Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie ryzyka płynności

Bank monitoruje płynność na każdy dzień roboczy. W cyklach miesięcznych sporządzane są raporty, których wyniki przedstawiane są Zarządowi. Informacje o narażeniu na ryzyko płynności są prezentowane Radzie Nadzorczej Banku w cyklach kwartalnych. System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. informacje na temat:

- zaangażowanie środków oraz aktywa płynne;
- źródła finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów;
- analiza zrywalności depozytów oraz przedterminowej spłaty kredytów;
- analiza największych deponentów, dużych depozytów oraz depozytów osób wewnętrznych;
- analiza stabilności bazy depozytowej;
- analiza wskaźnikowa ryzyka płynności;
- kontrola przestrzegania limitów ostrożnościowych;
- prognoza płynności finansowej Banku;
- testy warunków skrajnych.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi Banku i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;

- kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności;
- ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczenia ryzyka.

VI. Ujawnienia informacji na podstawie Rekomendacji Z KNF

W niniejszej części Informacji Bank ujawnia informacje dotyczące:

- przyjętej w Banku polityki zarządzania konfliktami interesów, istotnych zidentyfikowanych i potencjalnych konfliktów interesów oraz sposobu nimi zarządzania, zgodnie z Rekomendacją Z nr 13.6;
- określonego w zasadach wynagradzania w Banku, maksymalnego stosunku średniego całkowitego wynagrodzenia brutto członków zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników banku w okresie rocznym, zgodnie z Rekomendacją Z nr 30.1.

1. Zarządzanie konfliktami interesów

Zarząd Banku opracował, zatwierdził oraz wprowadził w życie politykę w zakresie przeciwdziałania konfliktowi interesów. Polityka dotyczy zarówno zaistniałych, potencjalnych jak i postrzeganych konfliktów interesów, określa relacje i zdarzenia, w których mogą wystąpić konflikty interesów oraz wskazuje, jak należy zarządzać takimi konfliktami.

Podstawowe obszary ryzyka konfliktu interesów w Banku obejmują:

- konflikt dotyczący relacji i transakcji Banku z członkami organów, osobami na stanowiskach kierowniczych, w tym pełniącymi kluczowe funkcje, a także transakcji z podmiotami powiązanymi z członkami organów, osobami na stanowiskach kierowniczych, w tym pełniącymi kluczowe funkcje,
- konflikt dotyczący transakcji Banku z pracownikami, a także z podmiotami powiązanymi (w tym personalnie) z pracownikami,
- konflikt dotyczący powiązań personalnych w strukturze organizacyjnej Banku,
- konflikt dotyczący zawierania transakcji z podmiotami powiązanymi z Bankiem,
- konflikt dotyczący zawierania transakcji z różnymi klientami w sytuacji konfliktu interesów.

Konflikt interesów w Banku może dotyczyć relacji i transakcji między:

- różnymi klientami Banku;
- między Bankiem, a:
 - klientami (w rezultacie modelu handlowego lub różnych usług oferowanych przez bank i prowadzonej przez niego działalności),
 - udziałowcami,

- członkami Rady Nadzorczej i Zarządu,
- pracownikami lub ich osobami bliskimi lub osobami trzecimi, które mogą rodzić ryzyko wyłączenia obiektywizmu lub swobody w procesie podejmowania decyzji
- istotnymi dostawcami lub partnerami biznesowymi,
- innymi powiązanymi stronami niż wymienione powyżej.

Bank w Polityce określił następujące zasady w zakresie zapobiegania konfliktowi interesów:

- osoby powiązane, w tym członkowie organów Banku, zobowiązani są do unikania działań, które mogą spowodować lub powodują możliwość wystąpienia konfliktu interesów;
- członkowie Zarządu Banku mogą zasiadać w organach innych podmiotów po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej Banku.
- obowiązkiem osoby powiązanej w tym Członka organu Banku jest ujawnienie wszelkich spraw, które spowodowały lub mogą powodować konflikt interesu;
- obowiązkiem Członka organu Banku jest wyłączenie się od głosowania lub podejmowania decyzji w sprawach, gdzie występuje konflikt interesu lub występuje inna możliwość niekorzystnego wpływu na poziom obiektywizmu podejmowanej decyzji, albo właściwej realizacji obowiązków wobec Banku;
- w Banku stosowane są odpowiednie procedury zawierania transakcji z podmiotami powiązanymi z bankiem lub Członkami organów Banku;
- w Banku stosowany jest podział zadań oraz procedury zapewniające zapobieganie konfliktowi interesów.

Bank określił odpowiednie zasady zawierania przez Bank transakcji z podmiotami powiązanymi z Bankiem lub członkami organów, a także podmiotami powiązanymi z członkami organów i osobami na stanowiskach kierowniczych.

W Banku stosowany jest podział zadań, decyzyjności i procedury zapewniające zapobieganie konfliktowi interesów oraz konfliktowi personalnemu, w szczególności w zakresie podejmowania decyzji i zawierania transakcji mogących rodzić konflikt interesów.

Mechanizmy kontrolne w Banku w zakresie zarządzania ryzykiem konfliktu interesów obejmują

- rozwiązania organizacyjne zmniejszające prawdopodobieństwo wystąpienie sytuacji powodujących konflikt interesów;
- system zbierania, przekazywania i wykorzystania informacji w zakresie ryzyka wystąpienia konfliktu interesów zapewniający możliwość reakcji kierownictwa Banku na zaistniałe zagrożenia.

Zgłoszone przypadki ryzyka konfliktu interesów są monitorowane przez Stanowisko ds. zgodności, obejmuje to testy zgodności (przeglądy, kontrolę wewnętrzną) w zakresie przestrzegania zasad związanego ze zgłoszonymi przypadkami ryzyka konfliktu interesów.

Stanowisko ds. zgodności dokonuje również, poprzez odpowiednie testy zgodności (przeglądy, kontrolę wewnętrzną) monitorowania mechanizmów kontroli wewnętrznej (kontroli ryzyka).

Stanowisko ds. zgodności raportuje do Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku wyniki testów zgodności w zakresie zgłoszonych przypadków ryzyka konfliktu interesów oraz testów dotyczących mechanizmów kontroli wewnętrznej.

2. Maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników Banku w okresie rocznym

Bank ustalił w Polityce wynagrodzeń w Banku Spółdzielczym w Tarnobrzegu wprowadzoną Uchwałą Nr 157/2021 Zarządu Banku z dnia 07.12.2021r. zatwierdzoną Uchwałą Nr 47/XII/2021 Rady Nadzorczej z dnia 20.12.2021r., oraz zawierającą zmiany wprowadzone Uchwałą Nr 177/2022 Zarządu Banku z dnia 14.12.2022r. zatwierdzoną Uchwałą Nr 59/XII/2022 Rady Nadzorczej z dnia 29.12.2022r. maksymalny stosunek średniego całkowitego wynagrodzenia brutto Członków Zarządu w okresie rocznym do średniego całkowitego wynagrodzenia brutto pozostałych pracowników w okresie rocznym na poziomie maksymalnym 5.

VII. Opis systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej obejmuje wszystkie jednostki organizacyjne Banku i jest dostosowany do charakteru i profilu ryzyka i skali działalności Banku.

1. Struktura organizacyjna systemu kontroli wewnętrznej

Organizacja zarządzania ryzykiem oparta jest o podział zadań realizowanych na trzech niezależnych poziomach:

- poziom pierwszy: (pierwsza linia obrony) – zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej, bieżące zarządzanie ryzykiem przez wszystkie jednostki i komórki organizacyjne Banku odpowiedzialne za działalność biznesową, zapewniające właściwe stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka i bieżące zapewnienie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, a także regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi;
- poziom drugi (druga linia obrony) – którą stanowi zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem, o którym mowa w ustępie wyżej, a także poprzez działalność Stanowiska ds. zgodności;
- poziom trzeci – stanowi działalność Audytu Wewnętrznego SSOZ BPS.

Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej pracownicy Banku w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych

stosują odpowiednio mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Niezależność działalności poziomów polega na zachowaniu organizacyjnej niezależności w następujących obszarach:

- działanie drugiej linii obrony w zakresie nadzoru nad bieżącym zarządzaniem ryzykiem w działalności operacyjnej, jest niezależne od funkcjonowania pierwszej linii obrony;
- działanie trzeciej linii obrony, polegające na niezależnym monitorowaniu przestrzegania mechanizmów kontrolnych, jest niezależne od działalności pierwszej i drugiej linii obrony.

W Banku funkcjonuje zorganizowany proces zarządzania ryzykiem, w którym uczestniczą organy Banku, wyznaczone komitety i komórki organizacyjne oraz pracownicy:

- Rada Nadzorcza – sprawuje nadzór nad wdrożeniem systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność na podstawie cyklicznych raportów ryzyka oraz wyników kontroli wewnętrznej; zatwierdza dokumenty strategiczne i polityki w obszarze zarządzania ryzykiem; zatwierdza strukturę organizacyjną Banku uwzględniając wielkość ponoszonego ryzyka; zatwierdza poziom tolerancji/apetyt na ryzyko; określa zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka w działalności; nadzoruje wykonanie przez członków Zarządu obowiązków w zakresie systemu zarządzania ryzykiem; nadzoruje opracowanie, przyjęcie i wdrożenie polityk i procedur, na podstawie których funkcjonuje w Banku system zarządzania ryzykiem; powołuje ze swojego grona Komitet Audytu.
- Komitet Audytu – wspiera działania Rady Nadzorczej Banku poprzez przedstawianie Radzie Nadzorczej Banku swojego stanowiska, ocen lub rekomendacji, pozwalających na podjęcie stosownych decyzji w obszarach sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem.
- Zarząd Banku – odpowiada za opracowanie i wdrożenie regulacji wewnętrznych dotyczących systemu zarządzania ryzykiem, w tym strategii zarządzania ryzykiem, a także za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem; wprowadza zatwierdzoną przez Radę Nadzorczą strukturę organizacyjną Banku, dostosowaną do wielkości ponoszonego ryzyka; zapewnia, że system zarządzania ryzykiem jest skuteczny – to znaczy, że proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w sposób poprawny na każdym etapie, tj. identyfikacji, oceny, kontroli i zapobiegania, monitorowania i raportowania; podejmuje decyzje dotyczące organizacji i działania procesów zarządzania ryzykiem; zapewnia zasoby niezbędne do skutecznego zarządzania ryzykiem; podejmuje działania celem weryfikacji, wprowadzania niezbędnych korekt i udoskonalień systemu, w tym redukcji wewnętrznych dotyczących tego systemu; podejmuje działania zmierzające do redukcji ryzyka, w przypadkach jego nadmiernego wzrostu; okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat profilu ryzyka (struktury i wielkości ryzyka), na które narażony jest Bank.

- Prezes Zarządu – nadzoruje zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności Banku w ramach którego odpowiada za funkcjonowanie systemu zarządzania ryzykiem w obrębie całego Banku, w tym za funkcjonowanie systemu informacji zarządczej w zakresie ryzyka. Prezes w szczególności nadzoruje bezpośrednio zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie.
- Stanowisko zarządzania ryzykami i analiz – odpowiada za identyfikację czynników i źródeł ryzyka; przetwarzanie danych o ryzyku i pomiar lub szacowanie ryzyka, ocenę, kontrolę oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka; przygotowanie rekomendacji dla Zarządu Banku dotyczących akceptowalnego poziomu ryzyka; udział w opracowywaniu przepisów wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem; stosuje i monitoruje mechanizmy kontrolne ustanawiane w ramach kontroli ryzyka, a także kontroluje przestrzeganie limitów wewnętrznych i zewnętrznych oraz przyjętego w Banku apetytu na ryzyko.
- Stanowisko analiz kredytowych - dokonuje oceny poziomu oszacowań ryzyka kredytowego pojedynczych zaangażowani kredytowych oraz oceny zabezpieczeń.
- Stanowisko ds. monitoringu i klasyfikacji - dokonuje monitoringu ekspozycji kredytowych i przeglądu zabezpieczeń, dokonuje niezależnego przeglądu klasyfikacyjnego portfela kredytowego.
- Komitet Zarządzania Ryzykami - opiniuje rodzaje i wysokość limitów wewnętrznych, wyniki analiz ryzyka, wewnętrzne regulacje Banku.
- Stanowisko ds. zgodności – ma za zadanie identyfikację, ocenę, kontrolę i monitorowanie ryzyka braku zgodności Banku, w szczególności poprzez analizę przepisów prawa, regulacji wewnętrznych Banku, standardów rynkowych; przeprowadzanie wewnętrznych postępowań wyjaśniających; monitoruje i ocenia poziom ryzyka braku zgodności po zastosowaniu mechanizmów kontroli ryzyka, w szczególności poprzez przeprowadzenie testów zgodności; projektuje przepisy wewnętrzne z zakresu zarządzania ryzykiem braku zgodności; gromadzi dane o zdarzeniach ryzyka braku zgodności oraz odpowiada za zaprojektowanie i wprowadzenie mechanizmów kontroli braku zgodności.
- Audyt wewnętrzny – realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS ma za zadanie kontrolę i ocenę efektywności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów poprawności przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem obowiązującym w Banku.
- Pozostałe komórki organizacyjne i jednostki organizacyjne Banku – mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.
- Kadra kierownicza – ma za zadanie kontrolę przestrzegania wewnętrznych regulacji Banku w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka przez podległych im pracowników.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej to zbiór zasad, procedur, mechanizmów i czynności kontrolnych, wkomponowany w sposób trwały i spójny w system zarządzania ryzykiem, powiązany z celami strategicznymi, wspomagający realizację celów biznesowych oraz umożliwiający sprawowanie nadzoru nad działalnością Banku, które opracowane są w formie pisemnej i zatwierdzone przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

2. Cele systemu kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej w Banku funkcjonuje w sposób zapewniający osiągnięcie celów kontroli wewnętrznej, w tym: celów ogólnych oraz celów szczegółowych.

Cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej określają podstawowe obszary, w jakich wymaga się prawidłowego funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, w tym zaprojektowania, wdrożenia i przestrzegania mechanizmów kontrolnych ograniczających ryzyko zaistnienia nieprawidłowości.

1. Cele ogólne systemu kontroli wewnętrznej, to zgodnie z przepisami ustawy – Prawo bankowe zapewnienie:

- skuteczności i efektywności działania Banku;
- wiarygodności sprawozdawczości finansowej;
- przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem w Banku;
- zgodności działania Banku z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi.

3. Stosowane mechanizmy kontrolne

Mechanizmy kontrolne w Banku wbudowane są w funkcjonujące w Banku procesy, czynności oraz w codzienną działalność operacyjną Banku. Mechanizmy kontrolne to, wyróżnione w ramach funkcji kontroli, wszystkie działania lub rozwiązania wykonywane i stosowane w ramach trzech linii obrony, w tym zwłaszcza w ramach pierwszej linii obrony. Mają one za zadanie zapewnienie osiągnięcia celów ogólnych lub szczegółowych systemu kontroli wewnętrznej. Mechanizmy kontrolne przyjęte na poziomie wszystkich linii obrony mają zapobiegać nieprawidłowościom (rola prewencyjna), wykrywać nieprawidłowości (rola detekcyjna) oraz korygować nieprawidłowości (rola korekcyjna).

Stosowane w Banku mechanizmy kontrolne są;

- automatyczne (wbudowane w systemy informatyczne),
- półautomatyczne,
- i manualne.

Przykładowe mechanizmy kontrolne stosowane w Banku to:

- procedury, polityki i inne regulacje wewnętrzne,
- podział obowiązków,
- autoryzacja, w tym zwłaszcza autoryzacja operacji finansowych i gospodarczych

(proces podejmowania decyzji kredytowych z uwzględnieniem odpowiednich kompetencji kredytowych, kontrola na drugą rękę),

- kontrola dostępu,
- kontrola fizyczna,
- proces ewidencji operacji finansowych i gospodarczych w systemach księgowym, sprawozdawczym i operacyjnym,
- inwentaryzacja,
- dokumentowanie odstępstw,
- organizacja szkoleń,
- samokontrola.

Mechanizmy kontrolne wprowadzane w Banku mają charakter:

- kluczowych mechanizmów kontrolnych, które muszą być wprowadzane w procesach istotnych,
- innych mechanizmów kontrolnych – które są stosowane we wszystkich procesach.

Kryteria, jakie są uwzględniane przy projektowaniu mechanizmów kontrolnych wdrażanych w procesach Banku, obejmują:

- dostosowanie projektowanego mechanizmu kontrolnego do zmian otoczenia rynkowego i regulacyjnego lub poziomu ryzyka – w tym przepisów prawnych i regulacyjnych lub profilu ryzyka Banku (rodzajów i nasilenia zagrożeń wpływających na ryzyko zaistnienia nieprawidłowości),
- stopień dostosowania projektowanego rodzaju mechanizmu kontrolnego do charakterystyki procesu, tzn. organizacji procesu, stopnia automatyzacji czynności, poziomu ryzyka zaistnienia nieprawidłowości,
- skuteczność danego rodzaju mechanizmu kontrolnego w przeszłości,
- możliwość niezależnego monitorowania danego mechanizmu kontrolnego – tzn. możliwość uzyskania tzw. dowodów kontroli, potwierdzających działanie danego mechanizmu.

4. Raportowanie

Sprawozdanie z testów (kontroli wewnętrznej), które zawiera zestawienie wyników testowania pionowego przestrzegania kluczowych mechanizmów kontrolnych w procesach istotnych zgodnie z matrycą funkcji kontroli wraz z opisem i klasyfikacją stwierdzanych błędów w szczególności zestawienie wykrytych nieprawidłowości znaczących i krytycznych, wnioski z przeprowadzonych kontroli, informacje o wydanych zaleceniach oraz o statusie realizacji zleceń Zarząd i Rada Nadzorcza Banku otrzymuje w okresach kwartalnych.

5. Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej

Ocena adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej w Banku, dokonywana raz w roku obejmuje ocenę adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, zapewnienia zgodności oraz niezależną ocenę dokonaną przez audyt wewnętrzny realizowany na mocy zapisów Umowy Systemu Zrzeszenia BPS.

Przedmiotowa ocena dokonywana jest w formie uchwały Rady Nadzorczej w oparciu o ustanawiane przez Zarząd, przyjęte przez Radę Nadzorczą kryteria oceny skuteczności i adekwatności systemu kontroli wewnętrznej m.in. na podstawie:

- Informacji Zarządu Banku o realizacji zadań w ramach systemu kontroli wewnętrznej.
- Ustaleń dokonanych przez biegłego rewidenta.
- Wyników audytu zrealizowanych przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.
- Raportów przedstawianych przez Stanowisko ds. zgodności.
- Wyników oceny rocznej Badania i Oceny Nadzorczej (BION) oraz inspekcji dokonywanej przez KNF.
- Stopnia realizacji celów strategicznych Banku.
- Osiągnięcia zakładanych założeń finansowych na dany rok, w tym wskaźników określonych w Umowie Systemu Ochrony.
- Raportów z przeprowadzenia niezależnego monitorowania i testowania w ramach funkcji kontroli.
- Istotnych z punktu widzenia adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, ocen i opinii dokonywanych przez podmioty spoza Banku.

Przy dokonywaniu oceny, Rada Nadzorcza w szczególności zwraca uwagę na poniższe kwestie:

- Skuteczność działań podejmowanych w celu ograniczenia wystąpienia nieprawidłowości krytycznych i znaczących,
- ilość błędnie, nieadekwatnie zaprojektowanych mechanizmów kontrolnych,
- skuteczność raportowania o nieprawidłowościach krytycznych i znaczących,
- ilość reklamacji i skarg od klientów Banku.

Z uwagi na fakt, że Bank jest uczestnikiem Systemu Ochrony oraz uwzględniając zapisy Ustawy o bankach spółdzielczych, III linia obrony (tj. audyt wewnętrzny) jest realizowana przez Spółdzielnię. W związku z tym ocena adekwatności i skuteczności III linii obrony jest dokonywana przez Radę Nadzorczą Spółdzielni.

Rada Nadzorcza Banku Uchwałą Nr 6/V/2023 z dnia 25.05.2023r. dokonała pozytywnej oceny adekwatności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej, w tym pozytywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcji kontroli, a także pozytywnej oceny komórki do spraw zgodności za 2022r.

VIII. Informacja o spełnianiu przez członków Rady Nadzorczej i Zarządu Banku wymogów określonych w art. 22aa ustawy Prawo Bankowe

Członkowie Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku są objęci oceną w zakresie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych im obowiązków, a także rękojmi należytego wykonywania tych obowiązków dokonywaną odpowiednio przez Zebranie Przedstawicieli w zakresie oceny członków Rady Nadzorczej Banku oraz Radę Nadzorczą Banku w zakresie członków Zarządu Banku.

Wszyscy członkowie Zarządu Banku zgodnie z dokonaną w 2022 roku oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

Wszyscy członkowie Rady Nadzorczej Banku zgodnie z dokonaną w 2022 roku oceną spełniają wymagania art. 22aa ustawy Prawo bankowe.

IX. Informacje Banku określone w art. 111a ustawy Prawo bankowe

1. Informacje o jego działalności w podziale na poszczególne państwa członkowskie i państwa trzecie, w których posiada podmioty zależne, na zasadzie skonsolidowanej w rozumieniu art.4 ust.1 pkt. 48 Rozporządzenia CRR za dany rok obrotowy

Bank prowadzi działalność pod nazwą Bank Spółdzielczy w Tarnobrzegu, wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z § 2 ust. 2 i ust. 3 Statutu Banku, Bank działa na terenie województwa podkarpackiego, powiatu janowskiego, kraśnickiego, opatowskiego, ostrowieckiego, sandomierskiego i staszowskiego.

2. Informacje o stopie zwrotu z aktywów obliczonej jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej

Stopa zwrotu z aktywów Banku obliczona jako iloraz zysku netto i sumy bilansowej na dzień 31.12.2022r. wyniosła 2,04%.

3. Informację o zawarciu umowy, o której mowa w art. 141t ust. 1, stronach umowy, jej przedmiocie oraz kosztach, o ile działa w jednym z holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1 pkt 1, albo o braku takiej umowy

Bank nie działa w ramach jednego z holdingów, o których mowa w art. 141f ust. 1 ustawy Prawo bankowe, stąd też niniejsza Informacja nie zawiera danych o których mowa w art. 111a ust.1 pkt. 3 ustawy Prawo bankowe, tj. w zakresie przedmiotu umowy oraz jej kosztów. Bank nie zawarł takiej umowy.

4. Informacje o otrzymanym finansowym wsparciu pochodzącym ze środków publicznych, w szczególności na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym

W 2022r. Bank nie otrzymał finansowego wsparcia ze środków publicznych.

X. Oświadczenie Zarządu Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu

Zarząd Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu oświadcza, że ustalenia opisane w Informacji podlegającej ujawnieniu Banku Spółdzielczego w Tarnobrzegu na dzień 31.12.2022r. są adekwatne do stanu faktycznego, a stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu i strategii ryzyka Banku oraz charakteru prowadzonej działalności.

Podpisy Członków Zarządu Banku:

21.06.2023r. Roman Lichota
Prezes Zarządu /---/

21.06.2023r. Maria Bąk
Wiceprezes Zarządu
ds. Finansowo - Księgowych /---/

21.06.2023r. Sławomir Brania
Wiceprezes Zarządu
ds. Handlowych /---/